

ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2*

DIRECTION OF ONLINE LEARNING MANAGEMENT UNDER CORONAVIRUS
(COVID-19) OUTBREAK OF TEACHERS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

จิโรจน์ หมื่นเทพ

Viroj Mueanthep

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University

Corresponding Author E-mail: wrote.mu@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ 2) เพื่อศึกษาทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ประชากร คือ ครูโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวนครูทั้งสิ้น 6,056 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 376 คน ใช้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ พบว่า โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์จากผู้ปกครอง ผู้เรียน ครู และโรงเรียนอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ส่วนใหญ่ใช้การประเมินผลมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ร่วมกับชิ้นงาน โดยใช้โปรแกรมที่หลากหลายผสมผสานกันตามความเหมาะสม ซึ่งส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Google Hangout Meet บทบาทของครูส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบผู้ให้คำแนะนำ สำหรับสื่อที่ใช้เป็นการผสมผสานหลายรูปแบบ แต่ที่ครูนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ PowerPoint, Clip VDO, หนังสือ/แบบเรียน 2) ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา

*Received March 16, 2023; Revised March 21, 2023; Accepted March 23, 2022

ได้แก่ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระบบเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; รูปแบบออนไลน์; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19)

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the state of learning management in online format 2) to study the direction of online learning management. 6,056 people, multi-stage random sampling A sample of 376 people was used with a questionnaire with a reliability of 0.93 to collect data. Statistics used were mean, standard deviation.

The results of the study revealed that 1) The condition of online learning management found that schools had a policy to promote online learning management. The readiness of educational institutions in online learning management was assessed by parents, learners, teachers, and schools in a systematic and clear way. in managing learning in an online format Most of them used the participation assessment during online learning together with the work piece. by using a variety of programs to mix as appropriate Most of which use the Google Hangout Meet program, the role of most teachers is in the form of a mentor. For multi-format mixed media but the most popular used by teachers were PowerPoint, Clip VDO, books/textbooks. 2). The direction of online learning management was at a high level. When considering each aspect, it was found that the content aspect had the highest average, which was at a high level. followed by the learning management style was at a high level. and the aspect with the lowest average was the technology system. were at a high level, respectively.

Keywords: Learning management; Online learning; Coronavirus (COVID-19)

บทนำ

การได้รับการศึกษาของบุคคลนับว่าเป็นการพัฒนากำลังคนที่มีประสิทธิภาพและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย การที่ประเทศจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของคนในประเทศได้นั้นจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกภาคส่วนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่จำเป็นในการทำงาน (Ratchakit, 2019) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานนับเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญเพราะเป็นการศึกษาที่เน้นการสร้างจุดเริ่มต้นความเป็นตัวตนของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและการทักษะในการเรียนรู้อย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมศักยภาพและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน (Panto, 2020)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนจนนำไปสู่การเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญในอนาคต แต่จากการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในห้องเรียนไปสู่การสอนแบบออนไลน์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยการศึกษาในประเทศไทยนับเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากและต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวทั้งระบบ คือ ครู ผู้เรียน โรงเรียน ผู้ปกครองและค่านิยมของสังคมไทยที่เน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลักซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือที่เรียกว่า โควิด-19 (COVID-19) ครูจำเป็นต้องคิดค้นและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมให้สามารถใช้ได้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การเรียนการสอนแบบออนไลน์จึงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญกับครูเพราะเป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอ การใช้สื่อหลายๆประเภท (Multimedia) ร่วมกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย โดยในส่วนของศึกษามีการปรับเป็นรูปแบบการสอนออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการปรับบทบาทการสอนตามผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าสู่ระบบการสอนห้องเรียนออนไลน์ ประกอบด้วย รูปแบบ และการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอน และพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ต่อไป (Wayo & et al, 2020) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำงานวิจัย เรื่อง ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ขึ้นเพื่อเป็นทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและตอบสนองการเรียนรู้ในโลกยุคการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนรู้ในยุคความเป็นปกติใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครูโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวนครูทั้งสิ้น 6,056 คน (The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, 2021) (ข้อมูล ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน +5% (Yamane, T., 1967) ได้ครูโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 27 เขต ได้แก่ โรงเรียนในเขต 1. เขตคลองสามวา 2. เขตคันนายาว 3. เขตจตุจักร 4. เขตดอนเมือง 5. เขตบางกะปิ 6. เขตบางเขน 7. เขตบึงกุ่ม 8. เขตประเวศ 9. เขตมีนบุรี 10. เขตลาดกระบัง 11. เขตลาดพร้าว 12. เขตวังทองหลาง 13. เขตสวนหลวง 14. เขตสะพานสูง 15. เขตสายไหม 16. เขตหนองจอก 17. เขตหลักสี่ 18. เขตห้วยขวาง 19. เขตคลองเตย 20. เขตดินแดง 21. เขตบางคอแหลม 22. เขตบางนา 23. เขตบางรัก 24. เขตพระโขนง 25. เขตยานนาวา 26. เขตวัฒนา 27. เขตสาทร ขั้นที่ 2 สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยเลือกโรงเรียนใน 27 เขต ๆ ละ 2 โรงเรียน

ได้จำนวน 54 โรงเรียน และ ชั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนครูทั้งสิ้น 376 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยตอนที่ 2 และ 3 ใช้วิธีของลิเคิร์ต (Likert Scales) ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. ร่างและเขียนข้อความตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม
3. จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำนวณจากสูตรค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ค่า IOC ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ยุ่เชี่ยวชาญแนะนำ
6. นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ไป Tryout กับครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และไม่ได้เป็นกลุ่ม

ตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 0.93

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามบางข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นต่ำและค่าอำนาจจำแนกต่ำ
8. จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์อีกครั้งและนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเพื่อส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยพร้อมกับแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ทางโรงเรียนนำแบบสอบถามให้ครูกรอกข้อมูล โดยให้เวลาทำแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ แล้วผู้วิจัยไปรับคืนมา เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนทั้งข้อมูลในแบบสอบถามและจำนวนของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาจัดหมวดหมู่ คีย์ข้อมูลของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ย (Mean) โดยบรรยายข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้ (Siljaru, 2012)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยบรรยายเป็นความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยการ

หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) วิธีการของครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ทุกโรงเรียน โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์จากผู้ปกครอง ผู้เรียน ครู และโรงเรียน อย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของโรงเรียน ส่วนใหญ่ใช้การประเมินการมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ร่วมกับชิ้นงาน รongลงมา ได้แก่ ประเมินผลงานจากชิ้นงาน/การบ้าน ประเมินการมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ ตามลำดับ สำหรับรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ใช้โปรแกรมที่หลากหลายผสมผสานกันตามความเหมาะสม โดยส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Google Hangout Meet รongลงมา ได้แก่ VDO Conference, ZOOM Meeting, Microsoft Team และโปรแกรมอื่น ๆ เช่น Classroom Meeting, Line, Facebook Live เป็นต้น โดยบทบาทของครูส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบผู้ให้คำแนะนำ (Guide) รongลงมา ได้แก่ ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitators) ผู้ฝึก (Coach) และพี่เลี้ยง (Mentor) ตามลำดับ ซึ่งสื่อที่ใช้เป็นการผสมผสานหลายรูปแบบ แต่ที่ครูนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ PowerPoint, Clip VDO, หนังสือ/แบบเรียน และวิธีการอื่น เช่น เชิญวิทยากรในหัวข้อต่างๆพบนักเรียน ในระบบออนไลน์, Worksheet Google Form และเอกสารประกอบการเรียน เป็นต้น

2. ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารงานของโรงเรียน	4.24	.72	มาก
2. ด้านเนื้อหา	4.41	.49	มาก
3. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.37	.58	มาก
4. ด้านครูผู้สอน	4.35	.52	มาก
5. ด้านระบบเทคโนโลยี	3.85	.51	มาก
6. ด้านการประเมินผล	4.31	.60	มาก
7. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.27	.56	มาก
8. ด้านการรับฟังข้อมูลย้อนกลับ	4.08	.75	มาก
รวม	4.23	.49	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \bar{X} = 4.23$, S.D. = .49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .49) รองลงมาได้แก่ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .58) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระบบเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .51) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ทุกโรงเรียน โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์จากผู้ปกครอง ผู้เรียน ครู และโรงเรียน อย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของโรงเรียน ส่วนใหญ่ใช้การประเมินการมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ร่วมกับ

ชิ้นงาน รองลงมา ได้แก่ ประเมินผลงานจากชิ้นงาน/การบ้าน ประเมินการมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ ตามลำดับ สำหรับรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ใช้โปรแกรมที่หลากหลายผสมผสานกันตามความเหมาะสม โดยส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Google Hangout Meet รองลงมา ได้แก่ VDO Conference, ZOOM Meeting, Microsoft Team และโปรแกรมอื่น ๆ เช่น Classroom Meeting, Line, Facebook Live เป็นต้น โดยบทบาทของครูส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบผู้ให้คำแนะนำ (Guide) รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitators) ผู้ฝึก (Coach) และพี่เลี้ยง (Mentor) ตามลำดับ ซึ่งสื่อที่ใช้เป็นการผสมผสานหลายรูปแบบ แต่ที่ครูนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ PowerPoint, Clip VDO, หนังสือ/แบบเรียน และวิธีการอื่น เช่น เชิญวิทยากรในหัวข้อต่าง ๆ พบนักเรียนในระบบออนไลน์, Worksheet Google Form และเอกสารประกอบการเรียน เป็นต้น เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต้องนำรูปแบบการสอนออนไลน์เข้ามาใช้ให้การเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียนทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ โปรแกรมที่เหมาะสม และการประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Thinsandee. & Sangchatree. (2023) ที่กล่าวว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบ Online ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนการสอนต่อหน้าผู้เรียนโดยผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน สำหรับการสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ หรือผ่านบริการออนไลน์ที่ได้รับการกระจายการเรียนรู้ไปสู่ นักเรียน ซึ่งนับว่าวิธีการเรียนออนไลน์เป็นรูปแบบที่ถูกใช้ในการจัดการเรียนการสอนจำนวนมากในปัจจุบัน โดยมีข้อดีคือสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสถานศึกษาและครูผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันผ่านการสื่อสารออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fakngern & Kijkuakul (2021) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบออนไลน์ในสถานการณ์โควิด-19: กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ต้องอาศัยอุปกรณ์ซอฟต์แวร์และโปรแกรมต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งโปรแกรมที่ใช้ ได้แก่ Google Classroom, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams และ Facebook Live ส่วนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ คือคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก ไอแพด และโทรศัพท์มือถือ ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน

2. ทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านรูปแบบการจัดการเรียน

รู้อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระบบเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) เป็นเรื่องใหม่สำหรับวงการศึกษาศึกษาของประเทศไทยที่ต้องหันมาจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ดังนั้นในภาพรวมที่มีทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) อยู่ในระดับมากถือว่าเป็นสิ่งที่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะด้านเนื้อหาที่ยังคงมีความสำคัญและครูยังสามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Wayo & et al (2020) ที่กล่าวว่า เนื้อหา (Content) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาควรมีการออกแบบโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา มีการวางแผนผังรายวิชาเพื่อเป็นระบบนำทางเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาต่าง ๆ ในบทเรียน สำหรับข้อความของเนื้อหาควรมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมรวมทั้งควรมีการจัดลำดับข้อมูล หัวข้อย่อยต่าง ๆ ให้มีการเชื่อมโยงกัน และเนื้อหาในบทเรียนสามารถที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ภายหลังจากการเรียนออนไลน์ สำหรับด้านระบบเทคโนโลยียังมีค่าน้อยที่สุด เนื่องจากการเตรียมความพร้อมในรูปแบบการสอนออนไลน์ก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ยังไม่ถูกกระตุ้นให้มีการดำเนินกสนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ Suparan, K. (2021) ที่กล่าวว่า เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการเรียนผ่านเครือข่ายมีความทำทหายที่แตกต่างกันอย่างมาก การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นสื่อหรือเป็นช่องทางหลักในการถ่ายทอดความรู้ และกระบวนการคิด แทนที่การถ่ายทอดและรับรู้รับฟังข้อมูลแบบต่อหน้านั้น จึงควรจัดเตรียมความพร้อมและทักษะการใช้เทคโนโลยีและโปรแกรมแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการสอน เพื่อความสะดวก และราบรื่นในการถ่ายทอดองค์ความรู้ หากครูมีทักษะการใช้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าว ในเบื้องต้น ได้แก่ วิธีการการใช้งาน ข้อดีหรือจุดเด่น ข้อเสียหรือจุดด้อยของแต่ละโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งถ่ายทอดทักษะการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านั้นให้แก่แก่นักเรียนได้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาขัดข้องที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการจัดการสอนจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินการได้อย่างราบรื่นมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากผู้วิจัย คือ เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) โรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีการปรับตัวเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินต่อไปได้ภายใต้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอย่างเต็มความสามารถ โดยผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ โดยมีการนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่ครูมีมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ร่วมกับการประเมินการมีส่วนร่วมในระหว่างเรียนออนไลน์ร่วมกับชิ้นงาน/การบ้าน สำหรับรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ใช้โปรแกรมต่าง ๆ เช่น Google Hangout Meet, VDO Conference, ZOOM Meeting, Microsoft Team, Classroom Meeting, Line, Facebook Live เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด -19) ร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้อย่างสูงสุด
2. การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ภายใต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ควรมีการนำรูปแบบเทคโนโลยีที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้อย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมมากที่สุด
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่นำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่องและผสมผสานได้ดีกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- Fakngern, S. & Kijkuakul, S. (2021). Online Science Learning Management During the Covid-19 Pandemic: A Case Study of A Large School in The Lower Northern Region of Thailand. *Journal of Education, Mahasarakham University*, 15(3), 223-235.
- Panto, P. (2020). *A list of hundreds of stories.Thailand*. Retrieved on September 29, 2020, Form <https://library2.parliament.go.th/giventake>.
- Ratchakit, T. (2019). *Education is important to human resource development*. Retrieved on September 29, 2020, from <https://th.hrnote.asia/>.
- Siljaru, T. (2012). *Research and statistical analysis with SPSS and AMOS*. 13th ed. Nonthaburi: S. R. PRINTING MASSPRODUCTS COMPANY LIMITED.
- Suparan, K. (2021). *Citizen Education and 21st Century Key Skills Development*. Retrieved on March 16, 2023, from <https://www.eduCa thai.com/>
- The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. (2021). *Action plan Budget 2021 of The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2*. Retrieved on August 24, 2021, from <https://www.sesao2.go.th/wp-content/uploads/2021/08>.
- Thinsandee, T. & Sangchatree, P. (2023). 5 Models for Teaching Management in Emerging Disease Situations. *RATANABUTH JOURNAL*, 3(3), 66-73.
- Wayo, W. (2020) & et al. Online Learning Under the COVID-19 Epidemic: Concepts and applications of teaching and learning management. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 14(34), 285-298.
- Yamane, T. (1967). *Taro Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper & row.